

September 2024 was een feestelijke maand voor enkele moleneigenaren en molenaars in onze provincie. Zij vierden de her-ingebruikname van 'hun' molen. Een memorabele gebeurtenis.

Vandaar deze speciale nieuwsbrief van de Zelfzwichter. De molens waarover u in deze nieuwsbrief kunt lezen zijn de koren- en pelmolens AEOLUS in Adorp en De Noordstar in Noordbroek en de poldermolens De Jonge Held te Slaperstil, Koningslaagte te Zuidwolde, de Langelandster te Garmerwolde, de Meervogel te Hoeksmeer en de Noordermolen te Noorddijk.

De AEOLUS weer in de wind!

AEOLUS met hoofdletters? Niet zonder reden besloot Molenstichting Winsum om de naam van de bijzondere koren- en pelmolen van Adorp zo te spellen. Ter gelegenheid van de heropening van de molen, vrijdag 6 september 2024, verscheen een magazine waarin wordt verteld waarom Molenstichting Winsum voortaan over AEOLUS spreekt. Onder stralende weersomstandigheden en een mooie oostenwind werd de molen weer in bedrijf gesteld door niet één, maar door twee burgemeesters! Burgemeester Henk Jan Bolding van de gemeente Het Hogeland werd namelijk

geassisteerd door Rinus Michels, die jarenlang burgemeester van de (voormalige) gemeente Winsum was waar het dorp Adorp onder viel. De Molenstichting Winsum wilde de molen niet alleen 'voor de prins' laten draaien bij de opening, maar ook daadwerkelijk laten malen. En dat is gelukt, met hulp van leerlingen van OBS De Wierde uit Adorp. Eerst kwam het paard Máxima met wagen op ouderwetse manier de tarwe in de molen brengen en vervolgens werden de zakken 'geluid' en vermalen tussen de nieuwe maalstenen. 7 september volgde een zeer drukbezochte dag voor het dorp en andere geïnteresseerden. We wensen de drie nieuwe molenaars heel veel draai- en maalplezier!

Verslag van bestuurslid Ids van der Honing

Ids van der Honing, lid van het bestuur van Molenstichting Winsum en molenaar van de AEOLUS, schreef een verslag van de dag.

Molen AEOLUS in Adorp maalt weer

Vrijdag 6 september 2024 waait een stevig wind over Adorp. De Griekse windgod en naamgever van de molen doet zijn best. Koren- en pelmolen AEOLUS draait perfect bij de aankomst van de genodigden. Bestuur en gasten verzamelen zich in en rond de molen. De Adorper schooljeugd arriveert per Janplezier bij de molen.

Het weer, de molen en de genodigden zijn in afwachting. Een vrolijk getrappel van vlugge paardenhoeven klinkt als met paard en wagen de eerste tarwe in de molen wordt gebracht. Om het paard niet te verschrikken staat de molen even stil. Zodra paard en wagen in de doorrit staan gaan de twee burgemeesters naar de stelling.

Als eerste licht burgemeester Henk Jan Bolding van Gemeente Het Hogeland de vang en stelt de molen officieel in het werk. Dat is nodig om de eerste zakken tarwe naar de steenzolder op te halen. Nagekeken door de gasten verdwijnen de zakken tarwe door de klappende luiluiken naar boven.

Zodra de zakken boven zijn wordt de molen even stilgezet. De molenaars Libbe en Joukje zetten de maalsteen in het werk. Oud-burgemeester Rinus Michels van de voormalige Gemeente Winsum trekt opnieuw de vang los. Omdat nu de maalstenen echt gaan malen worden ook de zwichtklep-

pen in de wieken gesloten. Voor het eerst maalt de molen weer meel voor consumptie, na vele jaren van stilstand.

Op de stellingzolder zien de oudste kinderen van basisschool De Wierde in Adorp het eerste meel van de maalstenen komen. Met veel enthousiasme verpakken zij het volkorenmeel in zakjes voor de genodigden.

De burgemeesters dalen de trappen af en verrassen de genodigden met persoonlijke verhalen over de voltooide restauratie en de periode die er aan vooraf ging. Johan van Dijk, voorzitter van het Gilde van Molenaars, afdeling Groningen, vertelt over het schrijven van de gelegenheidsuitgave AEOLUS, waar hij als redacteur bij betrokken was.

Inmiddels maalt de molen verder. Als echte maal-knechten vullen de kinderen zakjes met volkoren-meel. En dan is het zover, de eerste zakjes meel komen naar beneden. Met een plof belandt de luimat met tientallen zakjes meel op de begane grond te midden van de genodigden. De kinderen bieden ieder een zakje meel aan en een exemplaar van de uitgave AEOLUS.

De molen heeft zijn oorspronkelijk taak uitgevoerd. Op windkracht werden de zakken omhoog gebracht, de wind en de molen maakten er meel van. En de jeugd van Adorp verpakte en deelde het meel uit. De heropening van de molen AEO-LUS was voltooid.

Voor de kinderen was er ijs en het bestuur en de genodigden toasten op een maalvaardige toekomst van de AEOLUS in Adorp.

Koninklijke belangstelling voor De Noordstar

Waar in Adorp twee burgemeesters een uitnodiging kregen, zocht de Molenstichting Midden- en Oost-Groningen (MsMOG) het nog wat hogerop! Het bestuur nodigde H.K.H. prinses Beatrix uit om de koren- en pelmolen De Noordstar in Noordbroek na restauratie op vrijdag 13 september te

heropenen. De voormalige koningin, beschermvrouwe van Vereniging De Hollandsche Molen, gaf hieraan gehoor en stelde de molen door het luiden van de molenbel weer in bedrijf. Ook in Noordbroek was het heerlijk nazomerweer en genoot een groot aantal aanwezigen van een gezellige middag. De prinses ging met diverse mensen in gesprek die allen op professionele, maar vooral op vrijwillige basis zich inzetten voor de molens van MsMOG. Het bijzondere verhaal van molenaar Teake Overdijk (tevens secretaris van MsMOG) is te mooi om niet te delen: ooit beloofde zijn vader in Indonesië aan zijn moeder een molen te kopen met een huis. Uiteindelijk gebeurde dit ook en zo

groeide Teake op onder de wieken van De Noordstar en werd uiteindelijk zelf de bewoner van het ouderlijk huis met zijn gezin. En nu was daar het moment dat prinses Beatrix werd voorgesteld aan baby Benjamin Overdijk, de kleinzoon van Teake. Wie weet een nieuwe generatie molenaar!

Opening vijf molens van Stichting De Groninger Poldermolens

In Adorp en Noordbroek was het stralend (na zomerweer, op vrijdagmiddag 27 september was het echt 'poldermolenweer' of 'waterschapsweer', zoals dijkgraaf Roeland van der Schaaf van Waterschap Noorderzijlvest het omschreef. Er werd bij poldermolen De Jonge Held in Leegkerk/Slaperstil, onder de rook van de stad Groningen, niet alleen één poldermolen in bedrijf gesteld, maar liefst vijf poldermolens in één keer! Molenaar Jeffrey Cusiël kreeg bij het in werking zetten van 'zijn' molen assistentie van collega's Mieke Berghuis-Beneker (Koningslaagte, Zuidwolde), Wieke Duinmeijer (De Meervogel, Hoeksmeer), Magda Strijkstra-Kalk (Noordermolen, Noorddijk) en Harmannus Noot (Langelandster, Garmerwolde). Een grote tent naast de oprit naar het molenerf bood beschutting tegen de harde wind en regen, maar voor de officiële handeling moesten de aanwezigen toch naar buiten. Een lustig malende poldermolen maakte een hoop goed en daarmee werd gevierd dat de Stichting De Groninger Poldermolens de restauratie van vijf van haar poldermolens heeft afgerond.

Bij de restauraties zijn voornamelijk werkzaamheden aan de vijzels en wiekenkruizen van de molens uitgevoerd, evenals aanvullende molenmakers-werkzaamheden. Waar mogelijk is ook de oorspronkelijke kleurstelling in ere hersteld. Alle poldermolenaars heel veel draai- en vooral veel maalplezier gewenst!

Programma

- *13:30u Ontvangst
- *14:00u Welkom en toespraken
- *15:00u Heringebruikname
- *15:30u informeel samenzijn en molen bezoek
- *16:30u Einde

Colofon

Redactie:

Thea Pol, Johan van Dijk

Met medewerking van:

Ids van der Honing

Fotografie:

Rob Hoving, Martijn Scholtens,
Roelof Bos

Vormgevingsconcept en lay-out:

Bert Holtkamp

Wilt u reageren:

info@erfgoedpartners.nl

Deze speciale digitale nieuwsbrief van Erfgoedpartners verschijnt ter gelegenheid van de her-ingebruikname van enkele molens

Erfgoedpartners
Raadhuisstraat 3
9988 RE Usquert
www.erfgoedpartners.nl

